

Zendamateur, een uitstervende soort ?

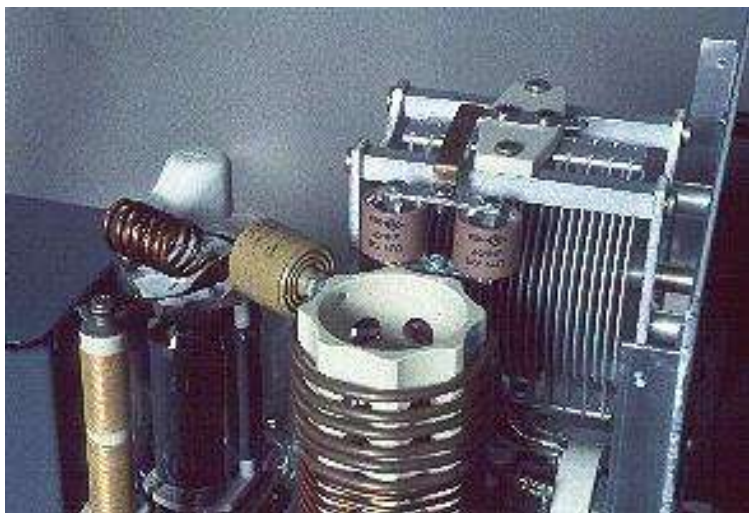
In de Korrewegwijk en de oud-Indische buurt in de stad Groningen, het gebied ten noordoosten van de Ebbingestraat, woonden een stuk of 22 radiozendamateurs op een oppervlakte van een handvol vierkante kilometers. De mensen, die in dat gebied woonden, konden er wel een paar aanwijzen. Of dat nu ging om het feit dat men het een wat mysterieuze hobby vond of dat men last had van storing, weet ik niet. Wel was het zo dat radio tijdens en na de 2e wereldoorlog een algemene bekendheid had gekregen. Ik ga het hier hebben over een periode van circa 15 jaren na die oorlog en begin met PAØVQ, wonende in de Tuinbouwstraat, een beetje zuidelijk van de door mij aangegeven grens Ebbingestraat. VQ was matig actief met AM. Hij verhuisde later naar Gieten. In de Nieuwe Ebbingestraat woonde Mathijs Steendam, PAØNRA, een schoolmeester en een knutselaar. Hij verhuisde later naar Helpman, daarna naar Tynaarlo. Verderop, in de Oude Ebbingestraat, zat Harry Thie met de gelijknamige radiozaak, die in 1945 bij de verwoesting van de Groningse binnenstad was afgebrand. In het verlengde van de Oude Ebbingestraat aan de Grote Markt ZZ, woonde Bram Spier, PAØUSA, een CW-man en een bouwer.

Fotozaak

In de Oude Sint Janstraat woonde PAØUAN, Arend Nienhuis. Een steile buitentrapp, een steile binnentrapp en dan nog een zoldertrapp om in zijn shack te komen. Hij knutselde graag in zijn verheven zolderkamertje. Met CW heb ik hem nooit gehoord; wel met AM en op VHF. Verhuisde later naar Den Haag. Gaan we naar de Hofstraat. Daar trof men PAØNW aan, een oud-marconist van de zeesleepvaart uit de dertiger jaren. Een sleutelaar, die velen het CW bijbracht, o.a. UGB, GIN en ondergetekende.

Anekdotisch

Hij was hoofd van het Gemeentelijk Huisvestingsbureau, had zijn kantoor in de Gardepoort aan het Martinikerkhof, schoof dan om 1900 uur zijn vloielegger van het bureau en dan werden in dat bureau 2 gaatjes zichtbaar. Achter uit de onderste lade van zijn bureau kwam een groot koperen aambeel, sleutel,

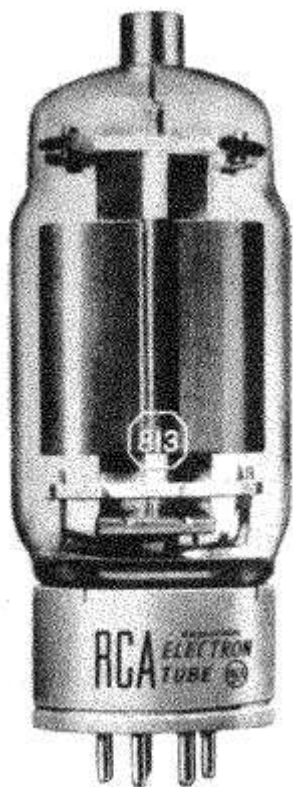

tevoorschijn. Gerard, UGB, had een sounderapparaatje gemaakt. Nico schoof een sigarenpeuk naar een mondhoek, schroefde de sleutel met twee schroefjes vast en begon te sleutelen en wij schrijven en wee je gebeente als je niet goed meedeed. Nico verhuisde later naar de Gorechtkade. Daar woonde ook PAØTY,

Chris Tydgat, ook een oud marconist. Hij woonde in een bovenste flat met wat antennes op het dak maar erg actief was hij niet(meer). Komen we aan de Oosterhamrikkade bij PAØKOJ, een politieman en nogal actief binnen de VERON afdeling Groningen.

AM-mannetje

Aan de Heijmanslaan woonde Peek Schelwald, PAØUKC. Hield van AM-qso'en was een goede bouwer. Woont nu in Winsum en is, denk ik, één van de weinigen uit de Korrewegwijk die nog actief is? Komen we in de P. Driessenstraat PAØUA tegen, later SLR. Sjoerd bouwde al in 1950 een eindtrap met 2x813, omschakelbaar voor 5 banden. Zijn machtiging werd ingetrokken omdat hij voor de buurt op 40 meter omroepje ging spelen. Steken we over naar de Bankastraat, naar PAØGIN. Een goede sleutelaar. We bleven een hele nacht op toen we een eindtrap hadden gebouwd met een 100TH (1KW). We hadden géén tankkring maar hingen de antenne met een grote C aan de anode. Op 80 meter gaven we

CQ en werkten urenlang Amerikanen en Corrie, Geert's vrouw, maar koffie brengen tot we bij daglicht besloten om te stoppen.

's-Avonds besloten we het niet weer te doen. Kort voor zijn dood zocht Geert, met zijn Corrie en hondje me in Stadskanaal op, waar ik toen woonde, om nog wat herinneringen op te halen. Gaan we van de Bankastraat naar de Sumatralaan. Daar staat mijn lagere school. Mijn ouders woonden in de Padangstraat boven opoe van der Hoef, de grootmoeder van Corrie, Geert, GIN, zijn vrouw. Aan deze Sumatralaan woonde Tonni van der Veur, PAØSPA. Een bescheiden zendamateurl, die, naar ik meen me te herinneren, naar de zeevaartschool ging om telegrafist te worden. In die buurt woonde PAØDE. Een PTT-man met een loei van een AM-signaal. Een kwaliteitsjidelruit, maar wel een mooi signaal. In de Ambonstraat en de Floresstraat, twee straten samen in een U-vorm, uitkomende op de Korreweg tegenover de

plek die aan PD5JFK, Jelle Knot, secretaris van de VRZA wel bekend is maar toen nog niet radioactief was (kennelijk). Daar treffen we PAØVDV en PAØCHR aan, twee aanstaande marconisten en beiden met AM en CW. Met Chris heb ik weinig gewerkt: met Joeke, VDV, veel, ook tientallen jaren lang, vooral in contesten. Joeke is nog actief. Verderop aan de Korreweg woonde PAØTB, penningmeester van de VERON. Heb hem nooit gehoord. En dan komen we bij de laatste zendamateurs en wel in één straat, de Star Numanstraat, een straat van 1 kilometer lengte beginnend bij het Noorderzwembad. Na 200 meter komen we

PAØDOC tegen, een schoolmeester die in 1950 al een cubical quad bouwde voor 10 meter en die gewoon op het platte dak boven zijn shack neerlegde richting USA. Hij sprak goed Italiaans en maakte daarin graag qso's. Verhuisde later naar Geldermalsen. Halverwege die straat woonde PAØWF met een in een slaapkamerkast gebouwde 813. Jaap werkte bij een trafowikkelbedrijf in de Turftorenstraat en had hoogspanning genoeg. Maar ook parasieten. Als hij zijn eindtrap aanzette verschoof bij mij het gehele frequentiespectrum en moest ik mijn tegenstation opnieuw gaan zoeken hi. Overal op de middengolf en langegolf kon je Jaap horen. Buren klaagden steen en been maar Jaap sprak altijd de historische woorden: Ik heb een vergunning van de minister (was toen zo) en met klachten moet u bij hem zijn. Aan het eind van de straat, 3 hoog zat ondergetekende met 150 watt in een groundplane voor 3 banden en een halve golf Zepp voor 80 en ook 40 te dx-en en wedstrijden te draaien. Schuin beneden mij, op een meter of 20 afstand woonde PAØST, een telegrafieleraar (Terschellinger) van de Zeevaartschool. Weinig actief. Zijn opvolger heette Oepkes, inderdaad, ook van Terschelling. Sluiten we af met een klein stapje in de Oosterparkwijk. Enkele honderden meters vanaf het QTH van PAØKOJ woonde PAØUS, Jan Borgman. Een gewone jongen, anders woonde je niet richting "Het Rooie Dorp". Hij vond dat als je op een omroepdoos op 40 meter kon luisteren het mogelijk moest zijn met dezelfde doos op 40 meter te kunnen zenden. Hij legde een linkje om de oscillatorspoel en zowaar wist hij via zijn antenne op 40 meter een draaggolfje te produceren. Je moet maar op het idee komen. Hij studeerde aan de Universiteit in Groningen. Hij promoveerde in de sterrenkunde en werd hoogleraar, tevens directeur van de Sterrenwacht in Roden. Hij fungeerde een aantal jaren als rector-magnificus. Evenals later PAØZX, maar die zat in de Werfstraat te ver van de Korrewegwijk af om er iets over te zeggen. Wie het vorenstaande leest over dit ruim twintigtal radiozendamateurs die enkele tientallen jaren redelijk tot zeer actief waren in een stukje stad Groningen, kan zich afvragen waar ze gebleven zijn. Op een enkeling na zijn ze er niet meer. Eeuwige DX.

Uitgestorven soort ?

Welneen, PA-land telde toen 800 tot 1000 radiozendamateurs, allen met een afgelegd morse examen. Vandaag aan de dag tellen we zeker een 10.000 zendamateurs met en zonder CW en verschillende machtigingen. Ze vallen wat minder op hoewel het mastenwerk met antennes soms aardig boven de daken uitsteekt. En er is betere apparatuur: koopdozen in plaats van loslopende 813's. De omgeving heeft ook betere ontvangstapparatuur en kabel. Hoewel hebben we nu géén flatschermen en C.V. ketels die het leven van een radiozendamateur zuur kunnen maken?

813

BEAM POWER TUBE

**Thoriated-Tungsten Filament
High Power Sensitivity**

**400 Watts Input on Phone (ICAS) up to 30 Mc
500 Watts Input on CW (ICAS) up to 30 Mc**

**7-1/2" Max.
2-9-16" Max. D**

DATA

Electrical:

Filament, Thoriated Tungsten:
 Voltage (AC or DC) . . . . . 10.0 ± 5%
 Current at 10.0 volts 5.0
 Transconductance (Approx.) for plate
 volts = 2000, grid-No.2 volts = 400,
 and plate current = 50 ma 3750
 Mu-Factor, grid No.2 to grid No.1
 for plate volts = 2000, grid-No.2
 volts = 400, and plate current = 50 ma 8.5
 Direct Interelectrode Capacitances:⁰
 Grid No.1 to plate . . . . . 0.25 max.
 Grid No.1 to filament, grid No.2,
 and grid No.3 . . . . . 16.3
 Plate to filament, grid No.2,
 and grid No.3 14

Mechanical:

Mounting Position . . Vertical, Base up or down; Horizontal
 with pins 2 & 6 in vertical pla
 Maximum Overall Length 7-1/
 Seated Length . . . . . 6-5/8" ± 1/
 Maximum Diameter . . . . . 2-9/16"
 Bulb T-1
 Cap . . . . . Medium (JETEC No.C1-
 Base . . . . . Medium-Metal-Shell Giant 7-Pin with Bayon
 (JETEC No.A7-1
 Weight (Approx.) 8.0

